

II. GRAMATIKA

BALDINTZA I: AURKEZPENA

Lau baldintza-mota daude euskaraz:

1. Indikatiboarekin:

- a. baldintza erreala
- b. baldintza ebentuala

2. Alegiazko formekin:

- a. baldintza irreala
- b. baldintza hipotetikoa

A. Indikatiboarekin: (BALDIN) BA + INDIKATIBOA

<i>Mikel etorri bada,...</i>	(si ha venido)
<i>Mikel etortzen bada,...</i>	(si viene)
<i>Pelikula ikusi baduzu,...</i>	(si has visto)
<i>Pelikula ikusten baduzu,...</i>	(si ves)

Baldintza hau bi eratakoa izan daiteke:

✓ **ERREALA**: baldintza 'gertatua' bezala ematen du.

Adibidez:

- ⇒ *Hara, pelikula ikusi baduzu, nora joango gara?*
Dirua eman badio, behar zuelako izan da.

✓ **EBENTUALA**: baldintza 'gertagarria' da, beharbada gertatu da edo gertatuko da.

Adibidez:

- ⇒ *Pelikula ikusi baduzu, jakingo duzu nolakoa den.*
Dirua eman badio, pozik egongo da.

Normalean ondorioak —hau da, bigarren parteak— adierazten du baldintza errealtzat ala ebentualtzat hartzen den. Batzuetan, hala ere, ambigua izaten da esaldia.

La condición se da a veces como sucedida y otras veces como eventual, es decir, como algo que puede suceder o haber sucedido. En algunas ocasiones la frase puede prestarse a ambas interpretaciones.

Adibidez: *Gaur etorri bada, bihar ere etorriko da.*

Esa condición puede entenderse como real ('hoy ha venido y si hoy ha venido, mañana también vendrá') o como eventual ('si resulta que es cierto que hoy ha venido, también mañana vendrá').

B. Alegiazko formekin: BALITZ, BALU...

<i>Mikel etorri balitz,...</i>	(si hubiera venido)
<i>Mikel etorriko balitz,...</i>	(si viniera)
<i>Pelikula ikusi bazenu,...</i>	(si hubieras visto)
<i>Pelikula ikusiko bazenu,...</i>	(si vieras)
<i>Ikusi banindu,...</i>	(si me hubiera visto)
<i>Ikusiko banindu,...</i>	(si me viera)

Baldintza hau ere bi eratakoa izan daiteke:

✓ **IRREALA**: aditz nagusia partizipioan dago eta baldintza 'gertatu ez dela' adierazten du; ondorioa *izango zen* motakoa da normalean:

Adibidez:

⇒ *Ikusi banindu, lagunduko zidan.*
(si me hubiera visto, me habría ayudado)
Dirua eman balio, pozik hartuko zuen.
(si le hubiera dado... lo habría cogido)

✓ **HIPOTETIKOA**: aditz nagusia *-ko* gisakoa da eta ondorioa *-ke* motakoa; baldintza honek orain-gerora begiratzen du eta hipotesi hutsa adierazten du:

Adibidez:

⇒ *Ikusiko banindu, lagunduko lidake.*
(si me viera, me ayudaría)
Dirua emango balio, pozik hartuko luke.
(si le diera... lo cogería)

El primer tipo de estas condiciones mira al pasado y da a entender que algo no ha sucedido, pero si hubiera sucedido... El segundo mira al futuro y plantea la condición como una hipótesis: si sucediera...

C. BALDINTZA EGITEKO BESTE EGITURA EDO ESAMOLDE BATZUK:

<i>Nahi izanez gero, etor zaitezke gurekin.</i>	(si quieres, de quererlo)
<i>Ez ikastekotan, hobeto ez matrikulatzea.</i>	(de no aprender)
<i>Hori jakitera, etxean geratuko nintzen.</i>	(de haberlo sabido)

BALDINTZA II: INDIKATIBOKO BALDINTZAREN ERREPASOA

Esan bezala, indikatiboarekin baldintza erreala eta ebentuala egiten dira.

✓ Hiru aspektuak erabiltzen dira:

a. **Burutua:** *Etorri bada, libre zegoelako izan da.* (erreala)
Etorri bada, ikusiko dut. (ebentuala)

b. **Burutugabea:**
Etortzen bada, komeni zaiolako da. (erreala)
Etortzen bada, ikusiko dut. (ebentuala)

c. **Geroko aspektua** gutxi erabiltzen da; 'obligazio' kutsua du. Ondorioan behar agertzen da maiz:

Sartuko bagara, atea ireki beharko duzu.

('gu sartzeko, sartu ahal izateko..., zuk X behar duzu')

Trena hartu behar du, garaiz iritsiko bada.

('garaiz iristeko..., X behar du')

✓ Zenbaitetan *baldin* partikula gehitzen da, aditz jokatuaren ezkerrean edo aurrerago. Esanahia ez da aldatzen:

Etorri baldin bada,... (si ha venido)

Baldin etorri bada,...

Baldin Mikel etorri bada,...

Partikula hau aditz sintetikoekin erabiltzen da maiz:

Berandu baldin badao,...

Gurekin baldin bazatoz,...

ARIKETAK

1. **BETE HUTSUNEAK.** *Publizitate-testu hauetan indikatiboko baldintzak falta dira. Bete itzazu zuk.*

- a. Moda berriena zuretzat! Gaztea ..... eta gazte jantzi nahi ....., etorri guregana. Nahi duzun guztia aurkituko duzu. Gazteak janzten espezialistak gara.
- b. SIBERIA hozkailua, zure hozkailua! Erosi eta eraman lasai etxera: gustatzen ez ....., dirua itzuliko dizugu!
- c. Erosi orain zeure autoa eta ordaindu gero: nahi ....., 12 epetan eta nahiago baduzu, 18tan. Aukera hoberik ba al dago beste inon? Baldin ....., joan eta erosi han!
- d. BIKAIN garajea. Zure autoa hondatua baldin ..... ekarri gurera eta ordu gutxitan konponduko dugu. Eta behar ....., bitartean beste auto bat utziko dizugu.

2. **EGOKIENA AUKERATU.**

Adibidez:

► Berandu ....., *kalean geratu beharko duzue.*
• iritsi bazineten • bazaudete • **iristen bazarete** • bazen

1. Garestia ....., erosiko dut.
• ez banaiz • ez bada • ez badator • izango bada
2. Arin ibili behar du, garaiz .....
- iristen bada • iritsi bada • iritsiko bada • iritsi bazen
3. Ikusten ....., etxera eramango zaitu.
• bazaitu • bada • bagara • banintzen
4. Maite ....., lagunduko didazu.
• badu • bada • bazaitut • banauzu
5. Nire semea ....., esaiozue etortzeko berehala.
• ikusten baduzu • ikusi baduzu • ikusi baduzue • ikusten baduzue
6. Futbola gustatzen ....., sarrera bat emango dizut.
• bazait • banaiz • bazaizu • baduzu
7. .... hemen erre, kanpora joango naiz.
• Ezin da • Ezin badu • Ezin zen • Ezin bada
8. ...., eros ezazu egunkaria.
• Ahal bada • Ahal baduzu • Ahal bazara • Ahal bazaizu
9. Aitari eskatzen ....., emango dizu.
• badiozu • baduzu • badigu • badu
10. Nekatuta ....., medikuarengana joan beharko du.
• banago • bazatoz • badoaz • badabil

3. EUSKARATU, indikatiboko baldintza erabiliz.

1. Si tienes dinero, vivirás bien.
2. Si quieres paz, quédate en casa.
3. Si le quieres, dile la verdad.
4. Si vas rápido, llegarás a tiempo.
5. Si lo haces tú todo, ¿qué vamos a hacer nosotros?
6. Si has terminado, vete a pasear.
7. Si ves la película, te gustará.
8. Si te lo he dicho, ha sido por tu bien.
9. Si nos ves en la calle, no pases sin saludar.
10. Si te pasa algo, llama a algún amigo.

